

LAVDATIO

DOMINI REINHARD LETTMANN

Universitatea din București și Facultatea de Teologie Romano-Catolică și Asistență Socială onorează astăzi cu cea mai înaltă distincție *Doctor honoris causa* pe Episcopul de Münster din Germania, Excelența Sa Dr. Reinhard Lettmann. Orașul Münster, un oraș universitar, un oraș tăcut și primitiv, care în 1987 a primit vizita mult regretatului Papă, Ioan Paul al II-lea, iar anul trecut acest oraș a sărbătorit 1200 de ani de istorie documentată ca dieceză, este orașul cel mai important din regiunea Westfalia. Pentru noi episcopul Reinhard Lettman este un prieten de nădejde și un mare admirator al României.

În capitolul al 2 din Decretul conciliar privind misiunea pastorală a episcopilor în Biserică intitulat *Christus Dominus*, Conciliul Vatican II a încercat să stabilească un portret al episcopului. Episcopul Dr. Reinhard Lettmann se străduiește în tot ceea ce face, prin cuvânt și faptă, să corespundă acestui ideal. Aș dori să citez doar câteva cuvinte ale respectivului decret:

Întrucât este inerent Bisericii să stabilească un dialog cu societatea umană în mijlocul căreia trăiește, este în primul rând o îndatorire a Episcopilor să se apropie de oameni, să caute și să promoveze dialogul cu ei. Acest dialog de mântuire, pentru a putea uni întotdeauna adevărul și caritatea, inteligența și iubirea, trebuie să se remarce atât prin claritatea limbajului, cât și prin umilință și bunătate, precum și prin cuvenita prudență îmbinată totuși cu încrederea care, favorizând prietenia, unește în mod firesc sufletele.¹

Textul conciliar ne oferă cuvintele-cheie care pot caracteriza viața unui om și în primul rând ale unui Episcop: inteligența cu iubirea, claritatea limbajului, prin umilință, prin bunătate, prin prudență, prin încredere și prin prietenie. Noi ne-am

¹ Cf. CONCILIUL VATICAN II, *Christus Dominus*, nr. 13.

îndreptat privirea plină de recunoștință către Episcopul Dr. Reinhard Lettmann pentru aceste calități ce ne-au impresionat cel mai mult la el.

Episcopul Dr. Reinhard Lettmann s-a născut la data de 9 martie 1933 în localitatea Datteln situată în partea de nord a bazinului Ruhr, părinții lui fiind de profesie mineri. Studiile teologice le-a făcut la Universitățile Catolice din Germania, Münster și Freiburg, precum și Innsbruck în Austria. Este consacrat preot la data de 21 februarie 1959. În același an este numit preot-vicar în parohia *Sfântul Stefan* din localitatea Beckum, dieceza Münster. În anul următor pleacă la studii la Roma, unde obține titlul de *doctor* în Dreptul Canonic la Universitatea Pontificală *Gregoriana*.

Reîntors acasă devine secretar episcopal și preot vicar în orașul Münster. Apoi urcă pe scara ierarhică a diecezei de Münster fiind numit mai întâi *judcător prosinadal* iar în anul 1966 *apărătorul legământului căsătoriei* la tribunalul diecezan din Münster. În anul 1967 este numit *vicar general* al episcopului de Münster, Dr. Joseph Höffner. Tot în anul 1967 devine „capitular” al catedralei „*Sfântului Paul*” din Münster. În data de 24 februarie 1973 este numit episcop de Rotaria și totodată episcop auxiliar de Münster, pentru regiunea Warendorf.

La data de 16 martie 1980 este numit de Sfântul Scaun episcop titular al episcopiei de Münster. Mai amintim că, episcopul Lettmann este membru al *Comisiei Ecumenice* în cadrul Conferinței Episcopale Germane. Pentru activitatea sa prodigioasă ca teolog și om de cultură i se conferă la data de 17 ianuarie 1991 titlul de *doctor honoris causa* al Universității *Westfalică Wilhelms* din orașul Münster, la propunerea facultății de Teologie Catolică din același oraș.

Ca tânăr teolog participă la marele eveniment din Biserica Catolică, conciliul al II-lea din Vatican, care avea să statornicească din punct de vedere teologic și cultural Biserica în pragul mileniului al treilea. Pe parcursul sesiunilor conciliare tânărul teolog Lettmann, este numit secretar personal și vicar al Episcopului Dr. Joseph Höffner, unde, ca o notă de curiozitate dar și de pregătire a sa în domenii multiple, reușește să învețe arta stenografierii, pe care a folosit-o la transcrierea ședințelor Conciliului direct în limba latină. De la episcopul Höffner, mai târziu cardinal de Köln, a învățat foarte mult, căci poseda cunoștințe temeinice în domeniul economic și social. Dr. Reinhard Lettmann pe lângă cunoștințe solide de limbă latină, vorbește de asemenea și alte limbi de circulație universală: engleza, franceza, italiana și olandeza.

În tot acest răstimp a scris numeroase articole de specialitate, cu precădere privind domeniul său de activitate, dreptul canonic. A publicat diferite materiale în ziare și reviste germane și străine, conținând luări de poziție oficială la diferite probleme de actualitate. Este, de asemenea, autorul a diferite cărți de spiritualitate, în număr de 35, dintre care multe au fost traduse și în alte limbi cum ar fi: limba chineză, poloneză, croată, arabă. În curând va apărea prima traducere și în limba română. Aceste cărți de o înaltă ținută spirituală, se inspiră din izvoarele biblice și din profunzimea moștenirii spirituale ale unor mari personalități din istoria diecezei de Münster: Sf. Edith Stein, Sf. Benedicta a Crucii, Fericiții Karl Leisner și Clemens August von Galen, acesta din urmă ajuns la cinstea de cardinal și cunoscut sub pseudonimul de *leul din Münster*.

Am putea să deosebim două momente mai importante din multe la care Dr. Reinhard Lettmann s-a angajat în calitatea sa de om al Bisericii, deci de episcop dar și de

cețăean al țării sale. Astfel, în calitatea sa de membru al *Comisiei Ecumenice* în cadrul Conferinței Episcopale Germane a avut și are inițiative cu reprezentanții ai altor Biserici, atât pe plan intern, cât și extern. Este cunoscută vizita protocolară făcută de mitropolitul Daniel la sediul episcopiei din Münster, în primii ani după revoluție. Dr. Reinhard Lettmann este un episcop care nu putea rămâne indiferent la multiplele probleme cu care mișcarea ecumenică se confruntă actualmente. În acest sens, a întreprins diferite călătorii din America Latină sau Africa, în Europa sau Asia. Se poate spune, că Dr. Reinhard Lettmann a avut întotdeauna o inimă deschisă pentru problemele Bisericii de pretutindeni. Este un om al acțiunii directe și al cuvintelor puține. Simte unde Biserica, Barca lui Petru - ca să folosesc o metaforă la adresa ei - este mai slabă și acolo intervine cu fapta și cuvântul său. Îl preocupă în gradul cel mai înalt pe Dr. Reinhard Lettmann probleme ca: sărăcia crescândă în lume și urmările ei nefaste, probleme economice ale procesului de globalizare, care trebuie să se desfășoare în limitele doctrinei sociale a Bisericii sau problema pierderii simțului de valori în societatea modernă.

Bisericile evanghelice din cadrul diecezei de Münster, precum și membrii bisericilor ortodoxe știu cum Episcopul Dr. Reinhard Lettmann respectă și promovează ocaziile de a se întâlni și de a dialoga. El și-a însușit solicitările Adunării Mondiale pentru Pace, Dreptate și Conservarea creației și teme importante și generoase ale acestui for au găsit un răsunet deosebit în ființa sa, cum ar fi grija pentru viitorul omenirii și al planetei. Ecumenismul, spunea episcopul Lettmann, constă în faptul că *relațiile noastre cu Bisericile surori sunt amicale și bune. Noi știm ce-i în jurul celuiilalt și în jurul nostru. Noi nu trăim din iluzii, dimpotrivă lucrăm împreună în toate domeniile, în care este posibil. Găsesc acest lucru ca deosebit de pozitiv!*

Dialogul cu evreii, poporul ales, este susținut de o dragoste sinceră pentru Biblia Ebraică dragoste alimentată în deseale călătorii de studiu întreprinse în Țara Sfântă, la care se adăugă mărturiile de taină a celor ce au căzut la Auschwitz și în alte centre naziste de concentrare, precum și mărturiile evreilor de astăzi. Toate aceste acțiuni ne pun într-o lumină nouă și adevărată personalitatea multiplă a acestui episcop, pe care astăzi îl onorăm cu cinstea și respectul nostru.

Încă înainte de căderea zidului de la Berlin, Dr. Reinhard Lettmann a fost un neobosit lucrător pentru depășirea vechilor răni între Est și West. A contribuit la stabilirea unor relații noi între oameni prin numeroase călătorii, iar după căderea zidului Berlinului prin schimbul de persoane, în special tineri. Nu în ultimul rând este un mare prieten al Românei, cunoscând personal diferite centre diecezane ca Timișoara, București sau Iași. Studenți în teologie din Iași, care luau parte la schimburile de experiență devenite tradiționale, aveau o zi numită, *a porților deschise*, când Dr. Reinhard Lettmann discuta și răspundea întrebărilor puse de studenți.

Studenți din București îi sunt recunoscători episcopului Lettmann pentru un alt motiv. El ne-a ajutat ca să putem învăța actualmente în clădirea monerdnizată a Institutului, care să îndeplinească standardele unui învățământ teologic universitar. Motivația acestui ajutor deosebit este că învățământul teologic a stat întotdeauna la inima episcopului Lettmann, fiind o formă de mărturie creștină și de libertate personală.

Marele cardinal vienez, Franz König, o figură proeminentă al Conciliului al II-lea din Vatican, vorbind despre importanța studiului teologiei în formarea unui om, afirma următoarele:

Premisa științei teologice este credința în cadrul Tradiției învățaturii bisericesti. Aici trebuie să deschidem larg granițele. Învățătura Bisericii nu trebuie să fie totdeauna o opinie doctrinară conservatoare. Nimeni nu trebuie să fie în nesiguranță, nimeni nu trebuie să fie bănuț, nimeni nu trebuie să fie urmărit, pentru că opinia sa intră în conflict cu o interpretare conservatoare a doctrinei – în afară de cazul când este în contradicție cu adevărurile fundamentale ale credinței, când este absurd în argumentare. El poate apela la comunitatea marilor teologi și a marilor sfinți, care au fost în contradicție cu opinia conservatoare ecclesiastică de pe vremea lor, dar mai târziu au devenit învățatori și sfinți ai Bisericii. Un asemenea om de știință poate fi în greșeală. Greșeala însă este un risc al libertății. Teologia nu este un locușor călduț pentru spiritele blânde, teologia este o știință dificilă. A te dedica ei cere curajul bărbaților și femeilor, un curaj care are corespondentul său nu în temeritate, ci în umilință. Teologia nu are voie să se izoleze de viitorul Bisericii, ea este una dintre premisele ei, nu singura, dar una necesară. Premisa ei externă este libertatea, cea interioară este credința. Drumul ei nu este ușor.²

Acest text al cardinalului König conține elemente foarte importante pentru relațiile drepte între autoritatea bisericească și teologie, în cazul nostru între Episcopul Lettmann și studiul teologiei în general.

Dr. Reinhard Lettmann este un om de excepție, căruia îi place să citească mult, este un gânditor profund, un teolog ce ne face cinste și un episcop înțelept. Dacă noi astăzi, în acest moment festiv al înmânării titlului *Doctor honoris causa* episcopului de Münster, Dr. Reinhard Lettmann, ne gândim la sensul gestului nostru, avem credința trainică și gândul bun că acordăm acest premiu unui prieten al României și unui om al Bisericii, care știe ce înseamnă solidaritatea creștină. Trăim un moment de bucurie sinceră și aș voi să-l citez din nou pe Dr. Reinhard Lettmann care vorbind tocmai despre conceptul de bucurie, spunea: *Bucuriile sunt pentru mine foarte importante. Ne întâlnim frecvent și întreprindem ceva împreună în viață. Avem încrede unul în celălalt și putem să ne spunem adesea, ceea ce ne stă pe inimă. Sunt cuvinte, care descriu personalitatea celui pe care astăzi îl onorăm și, Excelența Sa ne onorează pe noi, înmânând-i înaltul titlu de *Doctor honoris causa* al Universității din București. Nu aș putea să închei decît cu un cuvânt deosebit luat din Biblie, mai precis din cartea lui *Ben Sirach* și care se referă la acest moment festiv:*

*Înțelepciunea și învățătura stau în frica de Domnul:
Credința și blândețea, acestea-I sunt plăcute! (Sir 1,27).*

² Cf. *Anzeiger für die Seelsorge*, 100(1991), Heft 1,22.

